

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De scientia, parag. 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Peyrinus ap. Dian. p. 9. tr. 8. ref. 36. Rois. Men- rig. Nav. Lopez ap. Ant. Es. ob. Theo. Mor. T. i. fo. 7. 2. probl. 30. Joann. Sanc. t. & Dianam d. agentem contra Brunnum hæc, & similia privilegia plus æ quo defendentem, nec denique omittatur Delu- go. e

DIGRESSIVNCVLA.

De Privilegio, quo aliqui, dum iter agunt, gau- dent excipiendi Confessiones Sacularium, sine Approbatione Ordinarii loci.

2. Ex hoc Tridentini, & Urbani Decreto nascitur sequens difficultas. Eugenius VI. Gregorius vero XIII. Patribus Societatis Jesu, hoc Privilegium concessit, ut referatur in nostro Compendio Privileg. V. 1628.

Confessarius nostri, ac Prædicatores ab aliquo Ordinario semel approbati, & à suis Superioribus ad ejusmodi munera deputati, quando- cumque, sive mari, sive terra iter faciunt, pos- sunt, (non repugnantibus tamen Curatis Pa- rochialium Ecclesiarum,) Verbum Dei prædi- care, & quorumcumque Christi Fidelium Con- fessiones audire, dummodo id non faciant in Oppidis, in quibus Ordinarii existunt.

3. Dubitatur jam, an hoc Privilegium sit à Tridentino, vel Urbano revocatum? Re- spondeo. Esse revocatum, affirmant aliqui: non esse revocatum, docet Delugo scum quo constanter sentio: quia & Tridentinum, & Urbanus revocant Privilegia nullam requi- rentia Approbationem, at hoc, & illam requi- rit, & multas habet restrictiones.

4. Tria autem nota in prædicto Privile- gio. Primo, illud (non repugnantibus Paro- chis) unde si consulto effugiam præsentiam Parochi, ne, cognoscens excipere me Confes- siones, impediatur, tuto excipio, quia adhuc Parochus non repugnat.

5. Secundo. Si in aliquo loco adsit Vica-

rius Generalis, non vero Episcopus, uti non possum hoc Privilegio, quia Vicarius Gene- ralis Ordinarius est.

6. Tertio. Si ego hic approbatus me con- feram in aliquem locum alicujus Diœcesis, ubi non sum approbatus ad finem, ut alicu- jus Confessionem ibi excipiam, non possum uti hoc privilegio. Sic respondi ab hac mul- tis annis cuidam ex nostris, qui Messana, ubi erat approbatus, ad Oppidum quoddam Ca- labriæ, ubi approbatus non erat, ire intende- bat, ad cujusdam primarii viri Confessionem excipiendam. Ratio fuit, quia illa verba pri- vilegii (quando cumque sive mari, sive terra iter faciunt) significant motum per locum, ergo idem significant, atque per transitum, seu transeunter, seu, ut loquitur Delugo, in itinere, & transitu: At aliquo se de industria conferte; ut ibi Confessiones audiat, nullo modo dicitur transeunter, seu per transitum, seu in transitu ibi repetiri.

Quid, si diu moraturus, sed certè transeun- ter propter alia negotia, in illum locum me conferam, possumne ibi hoc privilegio uti? Respondeo, Certè tunc magis videris illic esse per transitum, quam in fraudem Approba- tionis consulto eas, ut Confessionem audias, & nihilominus à N. R. P. Generali, vel S. Sede majorem hujus dubitationis explicationem desidero.

CAPUT VI.

De aliis conditionibus, requisitis in Ministro Confessionis.

§. I.

De Scientia.

1. Hæc vel expendi potest, qualisnam habitualiter in Confessario reside- re debeat, vel, qualisnam actuali- ter exercenda sit, dum actu Confessiones excipit?

Scientia Confessarii habitualis.

2. Difficile est, ad unguem decernere, ad quem gradum ascendere debeat scientia in Confessario, cujus munus est Judicis, Magistri, & Medici quoad salutem penitentis.

Ex

Ex placitis tamen Doctorum, tria ab ipso scienda colligo, & quidem in meliore gradu à Confessario Mercatorum; vel Principum, quam rusticorum, quam mulierum, quam puerorum, &c. Nam primò scire Confessarius debet, quæ pertinent ad seipsum, quæ scilicet potestate polleat, in quos subditos, virosne, an etiam mulieres, &c. ad quæ peccata, & ad quas excommunicationes absolvendas, ejus potestas extendatur. Quod ultimum est, scire, quinam casus sunt relevati, qui non item.

3. Secundò, quæ pertinent ad ipsum poenitentem; quamnam scilicet dispositionem afferre debeat poenitens, ut sit absolutione dignus, quo dolore de offensa Dei, quo proposito amplius non peccandi, quæ integritate Confessionis, &c.

4. Tertio, quæ pertinent ad ipsa peccata, quamnam scilicet afferant obligationem restitutionis, quæ satisfactionem partis. Quamnam sint ex se venialia, quæ mortalia. Quamnam circumstantiæ mutant speciem peccatorum, quæ non item.

5. Hæc ergo debent à Confessario aliqua tandem ratione cognosci, ita saltem ut dubitare de iis possit, utque (salvo semper sigillo) ea, vel in libris recognoscere, vel in casibus occurrentibus sciscitari possit à Doctoribus, jussu interim, quando oportebit, poenitente redire, post casum exagitatam, dilata Absolutione. Poterit etiam idem ingenere à Confessario moneri, ut alium doctiorem conveniat. Quæ profectò probi Confessarii præstare non erubescunt, perinde, ac Præstantissimi Medici, in morbis gravibus, alios advocare ad consilium, non dedignantur.

6. Inquires. Ejusmodi scientia estne ad validitatem Confessionis necessaria, an dumtaxat ad licitam administrationem?

Respondeo. Bossius a docet Confessarium, nisi sciat discrimen inter lepram, & lepram, id est, inter peccatum mortale, & veniale in casibus communiter contingentibus, invalidè Confessiones excipere. Sed b Suarium sequi omnino debemus docentem per ejusmodi ignorantiam illicitè solum exerceri manus Confessarii. Ratio est, quia valor in Sacramento satis habetur, si ponatur materia, & forma cum intentione legitimi Ministri, ad quam in casu nostro sufficit, ut Confessarius cognoscat peccatum sub confusa ratio-

ne peccatis, id est, offensa Dei. Et confirmatur ex communi doctrina, imo ex communi praxi, quæ in articulo mortis quilibet indoctus Sacerdos potest infirmum absolvere, & si alius non adfit, debet. Quod si indoctissimus sit Sacerdos, ita vñe peccati quidem rationem consulam noscat, (sed hoc difficile est, nisi fortè is mente læsus omnino sit) valdè dubito ad an valida sit ab ipso collata absolutio; si enim rationem peccati non agnoscit, quid absolvit, seu quam intentionem absolvendi habere poterit? Vide apud Dianam citatum varia Doctorum placita, circa hanc quæstionem nobis ad praxim tendentibus minimè necessaria.

7. Ex dictis infero, mortaliter delinquere eos, qui de industria quærent Confessarium indoctum respectu status ipsorum; ipsi enim is mederi utiliter nequit, dixi de industria (nam cæterum præsumere semper debes, omnes Confessarios expositos sufficienter esse doctos, nisi contrarium tibi positivè constet. Addo, doctum poenitentem posse Confessarii indocti defectum sua sapientia non raro supplete. Vide mox num. 13.

8. Infero Secundo, mortaliter peccare Ordinarios, si quando concedunt facultatem excipiendi Confessiones Sacerdotibus insufficientibus. Est tamen hic notanda limitatio. Quando enim in Villis, & Pagis non adest copia Doctoris, potest indoctus eligi in Confessarium; satius enim est, aliquem ibi, quamvis indoctum, præsto esse, quam nullum. Considerent tamen Episcopi onus, quod ipsis incumbit, suis ovibus, etiam propriis expensis, consulendi.

9. Infero Tertio, ipsum Confessarium peccare item graviter, si se insufficientem noscens, extorqueat dictam facultatem, se enim exponit periculo, perperam ministrandi Sacramentum.

10. Ad tollendos tamen scrupulos timorati Sacerdotis, qui semper se insufficientem existimat, sciat, si bona fide ipse procedens, videt se approbari ab Ordinario, vel à piis, doctisque viris, qui eum noscunt, vel quibus se examinandum præbuit, sciat inquam, se tuto posse Confessoris manus admittere, & exercere.

11. Quid, si sit dubium negativum de mea sufficientia? Respondeo. Vel inquires, si dubium sit in te, vel, si sit in Ordinario, qui te

p. 11. r. 1.
res. 10. v.
His tamen
non ob-
stantibus

d. Forer
dubitat
ni. Suar.
l. c. nu. 11.

e. Propof.
ap. Dian.
l. c. fine.
Suarez.
mox citu.
f. p. passim
f. Suar. l.
28. de p.
nitent. ju.
num. 9.

exponit. De Ordinario, ajo ipsum peccare, si re exponat, quia sic exponeret Sacramenta à re conferenda periculo malæ administrationis inductæ num. 3. De te ajo, excusari à præcepto Superioris; Conscientiam enim tu deponere super ipsius judicio potes.

Scientia Confessarii actualis.

12. Non semper obligatur Confessarius, dum excipit Confessiones, de singulis, quæ dicuntur à pœnitente, ferre hic, & nunc iudicium, an sint venialia, an mortalia; nam sapere, siue quia pœnitens iudis se explicare amplius ignorat, siue quia cognosci nequit, an adfuerit plena advertentia in actione prava, siue obrationem aliam, ejusmodi iudicium ferri, ne à doctissimis quidem potest. Posito ergo quod Confessarius, ut modo diximus, sciat communiter, quæ sint mortalia, quæ venialia, satis habet, si communiter ea discernat, ut possit debitam pœnitentiam in satisfactionem, & debita remedia prudenter imponere.

13. Peritia interdum pœnitentis adjuvare, ut modò diximus, iudicium Confessarii potest, non solum quando pœnitens pius est, & doctus, cujus iudicio stari possit, verum etiam, quando agitur de professione, quam peritus pœnitens exerceat. Si is enim v.g. est peritus Mercator, poterit Confessor ei fidem habere, dicenti talem contractum non continere injustitiam. Fateor tamen in his difficilioribus rebus pertinentibus ad ius, consulendos esse doctos, & Theologos, ut jam dictum est supra, nam in rebus pertinentibus ad factum ipsum, perito in ea arte, vel professione, de qua agitur, facilius acquiescere poterimus.

14. Quid, si post peractam Confessionem Confessarius, vel pœnitens, re melius expensa, advertat esse mortale, quod ut veniale absolutum fuit? Respondeo. Si pœnitens fideliter suam actionem narravit, & Confessarius illud, quamvis ut mortale cognitum poterat absolute, non est necesse iterum adduci ad Confessionem; Satis enim fuit; & quidem directe absolutum, & sanè, si secus asseramus,

scrupulis omnia scatebunt. Quod si non poterat absolute; erat enim casus reservatus; dixi satis in a Methodo Confessionis, ubi latè & universaliter prosecutus sum, quid agendum in casu, quo post Confessionem aliquis erroria ipsa Confessione subrepsisse, animadvertatur.

In Metho. Confess. lib. 3. c. 3. §. 2.

§. II.

De aliis requisitis in Confessario.

1. PLura dicta sunt in præcedentibus, quæ in Confessario requiruntur. Solum supersunt duo breviter innotuenda.

Primo enim esse in statu gratiæ Confessor debet, ut sine peccato hoc Sacramentum administret: in quo esse prudenter sibi persuadet, si non cognoscat in se peccatum mortale: vel si cognoscat, tamen, siue per contritionem, bona fide existimatam, siue per legitimam Confessionem, statum gratiæ recuperavit. Sed de hoc, & An sit aliquis casus exceptionis, An toties peccet: quoties in statu pravo existens, absolvit; An peccet quando audit peccata, sed ante absolutionem conferendam se conterat, dixi sufficienter, & disertè in Methodo expeditæ Confessionis lib. 3. c. 5. §. 3. & lib. 2. c. p. §. 8. n. 55.

2. Secundo, Confessarius non debet esse excommunicatus, nec suspensus ab officio, (hoc est, non suspensus ab actibus, siue Ordinis, siue Jurisdictionis) nec interdictus, etiam si per contritionem ipse existimet, se esse in gratia, nam censuræ affectum, removel à prædictis actibus Ecclesia. Et invalidè quidem ageret, si censura vitanda devinctus esset; illicitè, si non vitanda, seque ipse ingereret; quæ sunt quæstiones pertinentes ad Tractatum de Censuris, de quibus infra suo loco.

Atque hic finis esto Tractationis de Sacramento Pœnitentiæ, cui adnectimus Tractatum de Casibus Reservatis.

M

TRACTA-